

Umowa powierzenia

Czy związek międzygminny, realizujący zadania związane z gospodowaniem odpadami komunalnymi, może przekazywać dane osobowe klientowi operatorowi pocztowemu, który będzie wykonywał na jego rzecz usługi pocztowe?

Z punktu widzenia ustawy o ochronie danych osobowych takie działanie jest dopuszczalne – pod warunkiem, że związek międzygminny zawrze z podmiotem świadczącym na jego rzecz usługi pocztowe tzw. umowę powierzenia przetwarzania danych osobowych.

W tym kontekście można posłużyć się przykładem. Otóż założmy, że pewien związek międzygminny chciałby skorzystać z usług pocztowych wybranego w przetargu publicznym operatora pocztowego. Miałyby one obejmować również korzystanie z „poczty hybrydowej”, umożliwiającej przysyłanie listów i dokumentów drogą elektroniczną – z komputera nadawcy do centralnego ośrodka operatora pocztowego. Ten ostatni miałby wykonywać pozostałe czynności, ściśle związane z usługami pocztowymi, takie jak sortowanie, formatowanie, drukowanie, kopertowanie i wysyłanie. W związku z tym miałby on dostęp do treści korespondencji. Stąd rodzi się pytanie: czy zlecenie operatorowi pocztowemu obsługi korespondencji, związane z udostępnieniem treści przesyłek zawierających dane osobowe adresatów, nie narusza przepisów ww. ustawy?

Co w umowie?

W ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, zlecenie przez związek międzygminny (będący administratorem danych klientów) obsługi korespondencji operatorowi pocztowemu jest dopuszczalne, o ile między tymi podmiotami zawarta zostanie tzw. umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych, o której mowa w art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych.

Zgodnie z tym przepisem, administrator danych osobowych (czyli podmiot decydujący o celach i środkach przetwarzania danych) może zlecić ich przetwarzanie innemu podmiotowi w zakresie i celu, do którego sam jest uprawniony. Nie jest do tego potrzebna zgoda osoby, której dane dotyczą. Jednak żeby takie postępowanie było zgodne z prawem, należy zawrzeć tzw. umowę powierzenia przetwa-

rzania danych, która musi być sporządzona na piśmie.

Powinna ona określać zakres – rodzaj operacji na danych osobowych – i cel przetwarzania danych, a także prawa i obowiązki zarówno administratora danych, czyli podmiotu zlecającego, jak i instytucji, której powierzono przetwarzanie danych. Zgodnie bowiem z art. 31 ust. 2 omawianej ustawy, podmiot, któremu powierzono przetwarzanie danych, może wykorzystywać je wyłącznie w zakresie i celu przewidzianych w umowie. Nie jest zatem uprawniony do jakiegokolwiek wykorzystywania danych dla własnych celów czy interesów.

Ustawodawca pozostawił stronom swobodę zawierania umów, dlatego treść umowy powierzenia powinna zostać sporządzona indywidualnie, dla konkretnego przypadku przetwarzania danych, w sposób uwzględniający wszystkie elementy gwarantujące prawidłowe zabezpieczenie i przetwarzanie danych osobowych. W literaturze przedmiotu podkreśla się, że nie ma przeszkód do określenia wskazanych wyżej elementów treści takiej umowy w innej umowie, np. umowie o świadczenie usług pocztowych.

Obowiązki operatora

Należy zauważyć, że ustawa o ochronie danych osobowych nakłada na podmiot podejmujący się przetwarzania danych na podstawie umowy powierzenia (w tym przypadku na operatora pocztowego) obowiązek zastosowania odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych, m.in. przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem (art. 36 ustawy). Podmiot ten ma również obowiązek prowadzić dokumentację opisującą zarówno te środki, jak i sposób przetwarzania danych (art. 36 ust. 2). Dla nadzorowania przestrzegania zasad ochrony musi on wyznaczyć administratora bezpieczeństwa informacji, chyba że sam wykonuje te czynności (art. 36 ust. 3). Cięży też na nim obowiązek sprawowania kontroli nad tym,

jakie dane osobowe, kiedy i przez kogo zostały do zbioru wprowadzone oraz komu są one przekazywane (art. 38). Ponadto każdej z osób, która została dopuszczona do przetwarzania danych, powinien nadać indywidualne upoważnienie, zawierające imię i nazwisko, datę nadania i ustania oraz zakres upoważnienia do przetwarzania danych, a także identyfikator, jeśli dane są przetwarzane w systemie informatycznym. Ma też obowiązek prowadzić ewidencję takich osób (art. 39 ust. 1). Dodatkowo, jeśli przetwarza dane w systemie informatycznym, musi spełniać wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych.

Podkreślenia wymaga, iż w zakresie zabezpieczenia danych osobowych podmiot, któremu powierzono przetwarzanie danych, ponosi odpowiedzialność jak administra-

Zlecenie przez związek międzygminny obsługi korespondencji operatorowi pocztowemu jest dopuszczalne, o ile między tymi podmiotami zawarta zostanie tzw. umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych (Depositphotos/J. Schweitzer).

tor danych. Ponadto odpowiada on wobec administratora danych za przetwarzanie danych niezgodnie z umową.

Warto pamiętać, że powierzenie przetwarzania danych nie zwalnia administratora danych z odpowiedzialności za przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych. Dlatego powierzając dane osobowe innemu podmiotowi, w trybie art. 31 ustawy, musi on zachować możliwość kontroli tego, czy podmiot, któremu dane powierzył, przetwarza je m.in. zgodnie z postanowieniami zawartej w tej sprawie umowy.

dr Wojciech Rafał Wiewiórowski,
Generalny Inspektor
Ochrony Danych Osobowych

Tytuł i śródtytuły od redakcji